

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบสำรวจความคิดเห็นของครูใหญ่และครูเกี่ยวกับ ลักษณะ คุณสมบัตินี้ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูที่มีต่อลักษณะ คุณสมบัตินี้ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 4

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของครูใหญ่และครูเกี่ยวกับลักษณะ คุณสมบัตินี้ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
2. ครูผู้สอน ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนประจำในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ประชากรดังกล่าว ได้มาจากทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 4 รวม 5 จังหวัด คือ ภูเก็ต ระนอง พังงา กระบี่ และตรัง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรมี 2 กลุ่มคือ

1. กลุ่มครูใหญ่ สุ่มตัวอย่างผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาของทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 4 จำนวน 5 จังหวัด โดยแต่ละจังหวัดสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนต่าง ๆ รวม 280 คน จาก 280 โรงเรียน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

2. กลุ่มครู ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนของผู้บริหารที่สุ่มได้จากข้อ 1 ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มมาร้อยละ 4 ของจำนวนครูอาจารย์ทั้งหมดในโรงเรียนนั้น ๆ จะได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนรวมทั้งหมด 368 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูใหญ่และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งหมด จำนวน 648 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความ และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ ภาวะผู้นำ ทักษะและภารกิจของผู้บริหาร

2. สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ต้นฉบับขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นการเลือกตอบ (Check - list) โดยถามในเรื่องต่อไปนี้

- ก. เพศ
- ข. อายุ
- ค. อาชีพราชการ
- ง. วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีโครงสร้างแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา

มีข้อความรวมทั้งสิ้น 73 ข้อ แบ่งด้านย่อยและจำนวนข้อของแบบสอบถามดังนี้

1. ลักษณะของผู้บริหาร มีคำถามรวมทั้งหมด 16 ข้อ โดยถามในด้านร่างกาย และบุคลิกภาพ 6 ข้อ ด้านอารมณ์และจิตใจ 4 ข้อ ด้านสังคมและมนุษยสัมพันธ์ 6 ข้อ
2. คุณสมบัติของผู้บริหาร มีคำถามรวมทั้งหมด 18 ข้อ โดยถามในด้านวุฒิการศึกษา 3 ข้อ ด้านประสบการณ์ 5 ข้อ ด้านความรู้ทั่วไปและความรู้ทางวิชาชีพ 10 ข้อ
3. ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร มีคำถามรวมทั้งหมด 39 ข้อ โดยถามในด้านทักษะของผู้บริหาร 20 ข้อ ด้านภารกิจของผู้บริหาร 19 ข้อ

ข. การปรับปรุงแก้ไข

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา และการบริหารการศึกษา จำนวน 11 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะทั้งในด้านเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวได้แก่

1. ดร.กมล ภูประเสริฐ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
2. นายสมเชาว์ เกษประทุม หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ
3. ดร.มิลินทร์ สำเภาเงิน สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันดีเมธ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ บุญประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8. อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพาณิชย์ อาจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการฝึกหัด คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. อาจารย์ ดร.สนานัจฉร ผุคนอทธิชัย อาจารย์ประจำภาควิชา
บริหารการฝึกหัด คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

10. อาจารย์ ดร.พัชร์นิภา คูประดิษฐ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11. อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปขอคำปรึกษาและ
ความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. เมื่อจัดทำแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out)
กับครูใหญ่และครูผู้สอนในจังหวัดตรัง ซึ่งมีได้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน
เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.)

4. ทำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดย
วิธีครอนบาร์ด แอลฟา (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นการหาค่าคงที่ภายในได้ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถาม 0.91 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

5. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วจัดพิมพ์โรเนียวและ
เย็บเล่ม นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กระทำ 2 วิธีคือ วิธีหนึ่งส่งไปทางไปรษณีย์
โดยคิดแถมบปีด้านหลังแบบสอบถามทุกฉบับ หากไม่ได้รับตามกำหนดเวลาจึงติดตามรวบรวม
ข้อมูลด้วยตนเอง อีกวิธีหนึ่งได้เดินทางไปส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และในการนี้
ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย
ตันติเมธ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งก็ได้
รับความร่วมมือจากครูใหญ่และครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ในเขตการศึกษา 4 เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2526 ถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2526 ได้รับแบบสอบถามคืนมาดังนี้

ตารางที่ 1

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่ได้รับคืนมา

จังหวัด	ผู้บริหาร			ครู			รวม		
	ส่งไป	ได้รับ	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับ	ร้อยละ	ส่งไป	ได้รับ	ร้อยละ
ภูเก็ต	18	17	94	32	21	66	50	38	76
ระนอง	28	26	93	50	31	62	78	57	73
พังงา	57	55	96	80	53	66	137	108	79
กระบี่	72	70	97	86	68	79	158	138	87
ตรัง	105	105	100	120	98	81	225	203	90
รวม	280	273	97	368	271	74	648	544	84

การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. เกณฑ์การให้คะแนน

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้คะแนนดังนี้

คำถามที่มีใจความเป็นปฏิฐาน (Positive)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเท่ากับ 5

เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 4

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 3

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเท่ากับ 1

คำถ้อยทีถ้อยอาศัยที่เป็นนิเสธ (Negative) ซึ่งได้แก่ข้อ 5, 8, 13, 15, 28, 39, 41, 42, 47, 48, 56, 59, 66, และ 68

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเท่ากับ 1

เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 2

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 3

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 4

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเท่ากับ 5

ข. สูตรการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ความเชื่อมั่นใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

(Mehrens and Lehmann 1975:47)

ค. การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ ทาค่าสถิติโดยใช้บริการคอมพิวเตอร์ ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโปรแกรม SPSS (Statistical Paskage for the Social Sciences) ดังรายละเอียดต่อไปนี้.

1. สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีคำนวณค่าร้อยละ
2. ความคิดเห็นของครูใหญ่และครูเกี่ยวกับลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้วิธีคำนวณค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ และครู ที่มีต่อลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที่ (t - test)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย